

Дячук Н.Д

викладач кафедри господарського права

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Аналіз загроз, що виникають у процесі здійснення господарської діяльності в Україні.

Мета моєї доповіді є визначити різні класифікації загроз та проаналізувати їх негативні впливи на господарську діяльність в Україні.

В будь якому підприємстві, незалежно від його розміру або сфери діяльності, завжди існують загрози функціонування та розвитку, які впливають із зовні або виникають у середині підприємства. [3]

В загальному розумінні загроза – це реальна можливість впливу дії навмисного чи ненавмисного характеру, що порушує стійкість функціонування підприємства, наносить матеріальної та нематеріальної шкоди, яка призводить до відхилень від стратегії [2]

Найбільш розгорнуту класифікацію видів загроз знаходимо в науковій праці Л.Г. Чистоклетова, який виділяє окремі види загроз за наступними критеріями:

за джерелом виникнення – *зовнішні* (розкрадання матеріальних засобів і цінностей особами, котрі не працюють на цьому підприємстві, промислове шпигунство, незаконні дії конкурентів, рейдерство тощо) і *внутрішні*.

До найнебезпечніших зовнішніх загроз, які можуть нанести шкоду підприємству або зробити його подальшу діяльність неможливою, Реверчук Р.Й. відносить також:

- недосконалість чинного законодавства;
- недобросовісну конкуренцію;
- зміну валютного курсу;
- криміналізацію економіки;

1) за ступенем тяжкості наслідків – загрози з високою, значною, середньою і невеликою тяжкістю наслідків;

2) за ступенем вірогідності виникнення – малоймовірні і реальні загрози;

3) за об'єктом посягань. Об'єктом посягань виступають передусім ресурси: трудові (персонал), матеріальні, фінансові, інформаційні. *Загрози персоналу* – шантаж з метою отримання конфіденційної чи таємної інформації тощо.

Загрози матеріальним ресурсам – ушкодження будівель, помешкань, систем зв'язку, викрадення устаткування. *Загрози фінансовим ресурсам* – шахрайство, фальсифікація фінансових документів, валюти, крадіжка грошових коштів. *Загрози інформаційних ресурсів* – несанкціоноване підключення до інформаційної мережі фірми, вилучення конфіденційних чи таємних документів, негативні інформаційні впливи, дезінформація тощо;

4) за суб'єктами загроз – загрози з боку кримінальних структур; загрози зі сторони недобросовісних конкурентів; загрози з боку контрагентів; загрози з боку власних співробітників.

5) за видами збитків – загрози, реалізація яких несе прямий збиток і загрози, реалізація яких призведе до упущеної вигоди;

6) за характером відповідальності особи, що несе (чи реалізовує) загрозу безпеці суб'єкта господарювання можна виділити загрози, в результаті реалізації яких до осіб, котрі здійснюють їх можуть бути застосовані норми:

- цивільно-правової відповідальності;

-кримінально-правової відповідальності;

-адміністративно-правової відповідальності.[2]

Таким чином, спектр загроз, з якими доводиться стикатися вітчизняним суб'єктам господарювання, досить значний.

Щодо внутрішніх загроз, Мельник О.О. виділяє [4] які найбільше впливають на підприємство, належать:

- відсутність стабільної середньої ланки менеджерів (дуже часто рівень знань власників – директорів у середньому є нижчим від рівня знань їх підлеглих, які, в основному, мають професійну освіту);
- відсутність або поверхнєве ставлення до маркетингової стратегії підприємства (маркетинг являє собою системний механізм, який забезпечує довгострокову стратегічну стабільність підприємства на ринку);
- невизначеність цілей (правильно обрана місія підприємства – глобальна ціль створення та функціонування підприємства, є запорукою його успішного розвитку);
- невмотивована поведінка персоналу підприємства, яка, в свою чергу, веде до зниження продуктивності праці.

2. За ступенем тяжкості наслідків: загрози з високою, значною, середньою і низькою тяжкістю наслідків.

3. За ступенем вірогідності виникнення, загрози можуть бути малоймовірними і реальними.

4. За стадіями їх створення, – можуть бути незаконні дії з боку посадовців, які перешкоджають організації підприємства, або, наприклад, рейдерське захоплення.

5. За стадіями їх функціонування, – загрози можуть виникати на підготовчому етапі (перешкоджання нормальному постачанню сировиною, матеріалами, устаткуванням), власне виробничому етапі (знищення або ушкодження майна, устаткування, промислове шпигунство), на завершальному етапі (перешкоджання збуту, обмеження конкуренції, незаконне обмеження реклами).
6. За об'єктом посягань (об'єктом посягань виступають передусім ресурси: трудові (персонал), матеріальні, фінансові, інформаційні).
7. За суб'єктами загроз, – загрози з боку кримінальних структур; загрози зі сторони недобросовісних конкурентів; загрози з боку контрагентів; загрози з боку власних співробітників.
8. За видами збитків, – загрози, реалізація яких несе прямий збиток і небезпеку, реалізація яких призведе до упущеної вигоди.[1]

У своїй доповіді я проаналізувала найрозповсюджену класифікацію загроз за певними ознаками, зокрема: за джерелом виникнення, за ступенем тяжкості наслідків, вірогідності виникнення загрози, за стадіями їх створення та функціонування, за суб'єктами, за об'єктом посягання. На мою думку проаналізувавши та давши таку широку класифікацію загрозам які існують перед підприємствами дасть можливість підприємствам визначити загрози, притаманні саме йому, тим більш точні будуть вжиті заходи для стабілізації ситуації і нормального його функціонування. Тому, що саме в результаті таких загроз виникають проблеми у здійсненні свого права на приватне підприємництво. Проте на мій погляд вирішити дане питання щодо загроз, які існують в наш час, є неможливим без нормативно-правового забезпечення. За відсутності належної законодавчої бази або ж за умови ігнорування необхідності постійно приводити у відповідність відповідні нормативно-правові акти вимогам, які диктує розвиток українського суспільства та інтеграційні процеси, в яких бере участь Україна

Література :

1. Жиленко Л.А., Лук'янихіна О.А., Осадча А.І. Визначення та класифікація загроз економічної безпеки суб'єкта господарювання / Жиленко Л.А., Лук'янихіна О.А., Осадча А.І. // І Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференцію «Безпекознавство: Теорія та практика»
2. Реверчук Н.Й. Управління економічною безпекою підприємницьких структур [монографія] / Реверчук Н.Й. – Львів ЛБІ НБУ. 2004. – 195 с.
3. Стадник В.П. економічна безпека сільськогосподарських підприємств в системі вдосконалення відносин суб'єктів АПВ/ В.П. Стадник// Вісник Сумського національного аграрного університету. – 2012. - № 3(51). – С. 55-60.
4. Мельник О.О. Система загроз економічної безпеки підприємства/ О.О.Мельник//Вісник Національного технічного університету „Харківський політехнічний інститут”. – Харків: НТУ „ХПІ”. - 2011. - С. 97-103.
5. Чистоклетов Л.Г. Класифікація загроз безпеці суб'єктів господарювання в контексті нових викликів інформатизації та глобалізації ринкових відносин/ Л.Г. Чистоклетов// Вісник. Наука і практика. – Катовіце. – 2012.- С. 38-40.
6. Чубукова О. Ю. Адаптація системи управління економічної безпеки підприємства / О. Ю. Чубукова, О. В. Ольшанська // Ефективна економіка [Електронний ресурс] : електр. наук. фах. вид. / Дніпропетр. держ. агр.-екон. ун-т. – Електрон. текст. дані. – Дніпропетровськ, 2015. – № 2.